

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Pauli Laymanni e Societate Iesu Jus Canonicum
Commentario Perpetuo Explicatum**

Et Uberi Non Minus Ac Varia Qvam Clara Et Solida Doctrina Illustratum

Commentarius In Librum III. Decretalium

Laymann, Paul

Dilingae, 1698

Capitulum V. Quanto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62482](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62482)

etiam veniens sub nomine, quisquis, non autem in odiosis.

2. Sua Ecclesia negotia majoris momenti cum consilio sui Capituli ordinariè peragere debet Episcopus, nisi prescriptio, aut alia notabilis causa aliud suadeat.
3. Ita ut sapius non sufficiat consilium, sed consensus requiratur.

Notandum primò. Communitas, sive collegium est quoddam corpus fictum, ac veluti persona ficta: quam ob rem in favorabilibus, si materia sub eâ permittat, per vocem, *quicumque*, etiam Capitulum, aliæque legitimæ communitates, sive collegia comprehenduntur; secus autem dicendum de dispositione odiosa, cum communitas non sit propriè persona, prout annotavit Abbas hic n. 1. *argum. c. grave 29. de prebendis*. Ubi specialiter exprimitur, suspensionem ibi latam generaliter de Capitulis etiam esse intelligendam. Quòd verò vocula, *quis, quicumque*, si materia subjecta, & identitas rationis permittat, etiam famineum sexum comprehendat, legi potest in *L. 3. hac verba ff. de negotijs concessis*.

2. Notandum secundò. Episcopus negotia Ecclesiæ, etiam institutiones, & destitutiones Prælatorum cum consilio Capituli sui peragere debet; alioquin, quod agitur, tanquam contra canonem actum pro irritò haberi debet *juxta L. non dubium C. de legibus & tradit Gl. finalis hic*.

Excipe primò. Nisi in Ecclesijs sit præscripta consuetudo, ut Episcopus aliàsve Prælati negotia tractet, & jurisdictionem exerceat, non requisito Capituli consilio *c. 3. de consuetudine in 6.* Excipe secundò. Si negotia exigua, seu parvi momenti sint, per solum Episcopum, seu Prælatum expediri possunt, sicuti Abbas hic docet n. 6. & indicat Innoc. in c. ult. n. 2. *de majoritate*. Ratio est, quia ad Prælatum solum administratio, & cura Ecclesiæ pertinet. Excipe tertio. Quòd propter causam rationabilem v. g. revelstionis periculum, etiam

in arduis Prælatus Capituli consilium requirere non teneatur, *secundùm eundem Abb. hic. n. 6.*

Cæterum in alienationibus rerum, & ceteris negotijs, quæ communiter ad Prælatum, & Capitulum pertinent, aut in quibus Capituli specialiter interest, denique quotiescunque Ecclesiæ, vel Successoribus præjudicium generari potest, non sufficit consilij requisitio, sed plerumque etiam consensus requiritur, prout docuit in *de j. de jurisdictione ordinaria*. ubi de jurisdictione Episcopi. Et tradit hic Abbas n. 7. At verò in alijs negotijs expediendis, si sit dissensus inter Capitulum, & Prælatum, magis decet, ut membra capiti se contendant, quàm ut caput membris in sententia, ac voluntate adhærere debeat.

CAPITULUM V.

Quanto.

PARAPHRASIS.

Intellexerat Alexander III. quòd Patriarcha Jerosolymitanus in beneficiorum collationibus, confirmationibus, & alijs Ecclesiæ negotijs tractandis, posthabitis Canonicis, aliorum Clericorum, & Laicorum consilio uteretur, interdum etiam Canonicorum absentium nomina concessis privilegijs subscribi faceret, ea propter admonet hic Patriarcham, ut negotia talia cum fratrum suorum seu Canonicorum, vel sanioris partis eorum consilio pertractet, & quæ statuenda sunt, statuat, atque errata corrigat, absentium autem nomina subscribi non sinat, cum talia instrumenta irrita sint, & ipse Patriarcha de crimine falsi argui possit.

SUMMARIUM.

1. Negotia sua Ecclesia cum suis Canonicis agere debet Episcopus;
2. Adhibendo saltem eorum consilium;
3. Qui absentium nomina, tanquam presentium, instrumento adscribi jubet, reus habetur de crimine falsi.

Notan-

Ea noscitur.

PARAPHRASIS.

Cum in quadam provincia jus præsentandi ad Ecclesias Parochiales pertineret ad Collegia Regularium, Abbates per se, vel nullis litteris personas idoneas Episcopis præsentarunt, sed Monachi, antequam ex recepta essent, vel postea, contraxerunt. Ad hoc respondet Cælestinus III. præsentationes in hoc casu ad Prælatos non aliter spectare, nec validas esse, nisi fiant ex consensu Conventus. Quare si constiterit, consensum Conventus, vel majoris, & sanioris partis ejus, non intervenisse, institutiones rescindi debere, præterquam, si approbata consuetudine, aut per privilegium concessa libertate, Abbates ostenderint, in Ecclesiarum aut beneficiorum suorum collationibus conventus Consensum requirendum non esse.

SUMMARIUM.

1. Potest quidem præsentatio ad beneficium fieri ab absente, per litteras v. g. vel procuratorem; qui præsentatur tamen, personaliter præsens esse debet.
2. Si præsentatio ad Prælatum, & Conventum communiter pertineat, non valet ea, quæ à solo Prælate v. g. fit, nisi Conventus consentiat.
3. Et quidem major hujus, & sanior pars.
4. Habet tamen Prælatus Regularis magis liberum, & à Conventu independens in multis administrationis, & jurisdictionis exercitium.
5. Ita tamen, ut hac doctrina suas etiam exceptiones patiatur.

Notandum primò. Præsentatio Clerici ad beneficium fieri etiam potest ab absente per litteras, aut per procuratorem: qui autem præsentatur, debet esse personaliter præ-

Notandum primò. Reprehensionem meretur, si Episcopus, omisis Canonicis Fratibus suis, negotia Ecclesiæ cum aliorum Clericorum, aut Laicorum consilio peragat. De hoc dixi in c. præcedente.

Notandum secundò. Satis esse videtur, si Episcopus in tractandis Ecclesiæ negotijs utatur consilio partis sanioris Capituli, seu eorum Capitularium, qui magis idonei sunt ad consilium dandum: nam ita magis satisficit Sacrorum Canonum intentioni. Ita summi videtur ex hoc cap. & est indubitatum, si consuetudo talem consultandi modum confirmet: quid autem de jure communi, dicam in c. sequente.

Notandum tertio. Crimine falsi teneatur is, qui nomina absentium testium, tanquam præsentium, aut absentium Canonicorum, tanquam qui præsentem consensum dederint, instrumento apponi facit. Ita hinc, & in Lege qui veluti 13. Cod. ad legem Cornelianam de falsis &c. Et tale instrumentum irritum est, prout hic dicitur, & explicat Gl. finalis. Quare jure cautum, ut testium subscriptiones per comparationem scripturæ recognoscantur, Authent. de instrumentorum cautione, & fidei collatione. 6. Verumtamen necessarium non est, ut testis, qui subscriptionem, aut sigillum apponit instrumento, sciat, quid in eo contineatur. L. hac consultiissima 21. cod. de testamentis. L. Cajus 30. ff. de pignoratitia actione. Nisi instrumento notarius inseruerit, in præsentia testium partes v. g. contraxisse. Porro si testis instrumento, in quo aliquid in præjudicium ipsius continetur, sciens subseribat, cum reclamando impedire possit, censetur consentire, & approbare secundum Gl. in cir. L. Cajus V. non obesse. versicula in autem dicas. Abbas in c. in litteris. n. 5. de transactionibus. & adde, quæ ibi dixi, & supra in c. 2. hoc tit.